

Františkovo slovo

č.119

Genderová indoktrinace je ničemnost, ale homosexuály je třeba přijímat a doprovázet

Pochopení Zákona je darem Ducha svatého

Kdo v Aleppu bojuje a proti komu? - odpovídá tamní biskup Tobji

Kardinál Sarah: reforma reformy přijde

Papež: Jsme ochotni přijímat Boží dary anebo se uzavírat do jistot svých projektů

Vnitřní svoboda je darem Ježíšova vykoupení

Aleppský biskup Audo: kde je objektivní informace?

Papež: Ve světě napadeném virem lhostejnosti jsou skutky milosrdenství nejlepší protilék

Křesťanská identita - to není jako fandění nějakému fotbalovému týmu

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Genderová indoktrinace je ničemnost, ale homosexuály je třeba přijímat a doprovázet

říká papež na tiskové konferenci při návratu z Gruzie a Ázerbájdžánu

Česká sekce RV

Právě zakončená návštěva Gruzie a Ázerbájdžánu, otázky genderu a homosexuality, příští apoštolské cesty, vztahy s Čínou a brzká volba nových kardinálů – k těmto i dalším tématům se papež František vyslovil při hodinové tiskové konferenci na palubě letadla z Baku do Říma. První otázka pocházela jako tradičně od zástupce hostitelské země – kladla ji **Ketevan Kardava** z gruzínské televize:

Svatý otče, mnohokrát děkujeme za vaši první cestu do Gruzie. Považovala jsem za velmi důležité novinářské pokrytí této návštěvy a skutečnost, že jsem mohla sledovat vaši cestu v mé zemi. Všechny obyvatele Gruzie velice oslovila vaše promluva a zejména fotografie, která vás zachycuje s gruzínským patriarchou, byla tisíckrát sdílena na sociálních sítích. Pro naše opravdu malé katolické společenství to byla značně povzbudivá návštěva. Vnímáte po setkání s gruzínským patriarchou, že tu jsou základy pro budoucí spolupráci a konstruktivní dialog mezi vámi a katolickou církví a pravoslavnou církví vzhledem k věroučným rozdílům, které tu existují? Řekl jste nám, že máme mnoho společného a že máme více společného než toho, co nás rozděluje. Děkuji a očekávám vaši odpověď.

1. Překvapivá Gruzie

Papež František: „V Gruzii jsem zažil dvojí překvapení. Prvním je Gruzie sama. Nikdy bych si nepředstavil, že v ní bude tolik kultury, víry, křesťanství. Je to věřící národ, který má prastarou křesťanskou kulturu, národ mnoha mučedníků. Objevil jsem něco, co mi bylo neznámé – šíří této gruzínské víry. Druhým překvapením byl patriarcha – je to Boží muž, člověk, který mne dováděl k pohnutí. Po setkáních s ním jsem odcházel s rozechvělým srdcem a s pocitem, že jsem měl před sebou Božího muže. Takový opravdu je. O tom, co nás spojuje a dělí, bych řekl – nediskutujme o doktrinálních problémech, přenechme to teologům, protože to umí lépe než my. Debatují o nich a jsou schopní, dobří, plní dobré vůle – míním teology z jedné i druhé strany. Co máme dělat my, jako lid? Modlit se jedni za druhé. Modlitba je velice důležitá. A za druhé – pracovat společně. Je třeba pracovat pro chudé? – Udělejme to spolu. Vyskytne se nějaký problém? Můžeme-li ho vyřešit společně, učiňme to! Jsou tu migranti? Věnujme se jim společně. Prokazujme společně dobro druhým. Společně. To je možné dělat, a tak kráčet cestou ekumenismu. Nejenom cestou věrouky, což je poslední věc, ke které dospějeme až nakonec. Začněme společnou cestou, kterou se, v dobré vůli, můžeme a *musíme* ubírat. Ekumenismus dnes spočívá v tom, že kráčíme spolu a vzájemně se za sebe modlíme. Teologové ať nadále mezi sebou mluví a bádají...Gruzie je ale nádherná, vůbec jsem to nečekal – je to křesťanská země až do morku kostí.“

Druhou otázku kladl německý novinář **Tassilo Forchheimer** z rozhlasové stanice ARD: *Svatý otče, mluvil jste se všemi lidmi, kteří mohou změnit stávající špatné vztahy mezi Arménií a Ázerbájdžánem. Co by se mělo stát, aby se dospělo k trvalému míru, který by hájil lidská práva? Jaké jsou tu problémy a jakou roli může sehrát Vaše Svatost?*

2. Vztahy mezi Arménií a Ázerbájdžánem

Papež František: „V promluvách jsem o tom mluvil dvakrát a podruhé jsem upozornil na roli náboženství, která v tom mohou být nápomocná. Myslím, že jedinou cestou je tu dialog – a to upřímný dialog bez postranních úmyslů, dialog tváří v tvář. Otevřené vyjednávání. Pokud k něčemu takovému nelze dospět, je třeba sebrat odvalu a jít k mezinárodnímu soudu, kupříkladu v Haagu, a podrobit se mezinárodnímu rozsudku. Nevidím tu jinou cestu. Opakem

je válka, která vždy ničí a kterou se všechno ztrácí! Rolí křesťanů je tu modlitba – mají se modlit za mír, aby se srdce vydala cestou dialogu, vyjednávání anebo předstoupení před mezinárodní soud. Není možné, že existují takovéto problémy – pomyslete jen, že všechny tři kavkazské země nějaké mají. Také Gruzie má problematické vztahy s Ruskem, které nejsou příliš známy, ale je to nicméně problém, který může narůstat. Arménie je země s uzavřenými hranicemi a má problémy s Ázerbájdžánem. Pokud dialog a vyjednávání nepokračuje, je třeba jít k mezinárodnímu soudu. Jiná cesta tu není. A pak je důležitá modlitba, modlitba za mír.“

Dále se ujala slova **Maria Elena Ribezzo** ze švýcarského deníku *La Presse*.

Vaše Svatosti, dobrý večer. Včera jste mluvil o světové válce, která se vede proti manželství, a užil jste velmi silných slov proti rozvodu – řekl jste, že znečišťuje Boží obraz, zatímco v minulých měsících, včetně synody, se mluvilo o přijetí rozvedených. Chtěla bych vědět, zda se tyto přístupy slučují, a jak...

3. Světová válka proti manželství

Papež František: „Vše, co jsem včera spatra řekl, je jinými slovy řečeno v *Amoris laetitia*, když se tam mluví o manželství jako svazku muže a ženy, tak, jak je Bůh učinil – tedy jako svůj obraz, kterým je muž a žena. Božím obrazem není pouze muž, jsou to muž a žena společně, kteří se stávají jedním tělem, když se spojují v manželství. Taková je pravda. Musíme si přiznat, že dnes se proti manželství vede světová válka, která vychází z kultury konfliktů, neřešených problémů a filosofii v uvozovkách, v jejichž rámci člověk dnes něco dělá, a když se tím unaví, dělá zase něco jiného, a pak ještě a tak dále. Musíme si dávat pozor, aby nás tyto ideje neprostoupily. Za prvé je však manželství obrazem Boha, muže a ženy spojených v jediném těle. Když zničíme manželství, poskvrníme anebo znetvoříme Boží obraz. *Amoris laetitia* mluví o tom, jak nakládat s těmito případy, jak se chovat ke zraněným rodinám – zde nastupuje milosrdenství. Existuje jedna překrásná modlitba církve, kterou jsme pronášeli minulý týden: Bože, tys tak obdivuhodně stvořil svět a s ještě větší láskou ho obnovuješ“ – tedy vykopením a milosrdenstvím. U zraněných rodin a párů nastupuje milosrdenství. Existuje tu princip, ale také lidská slabost a hříchy. Slabost a hříchy nemají poslední slovo – poslední slovo má milosrdenství! Rád vyprávím – nevím, jestli už jsem vám to řekl, ano nebo ne? – o sloupku z opatství sv. Marie Magdalény ve Vézelay. Ve středověku se katecheze uskutečňovala v katedrálách prostřednictvím výtvarného znázornění. Je tam krásná sloupová hlavice z roku 1200, na jejíž jedné straně je oběšený Jidáš s vyplazeným jazykem a vypoulenýma očima, na druhé straně Ježíš, Dobrý pastýř, který ho bere na ramena a odnáší. Když se podíváme dobře na Ježíšovu tvář, zjistíme, že na jedné straně má smutně sevřené rty, které se ale na druhé straně rozšiřují do spikleneckého úsměvu. Tehdejší lidé pochopili, co je to milosrdenství! Vůči Jidášovi, rozumíte? V *Amoris laetitia* se proto nejprve mluví o manželství a tom, jaké jsou jeho základy, a potom se přechází k problémům – jak se na manželství připravit, jak vychovávat děti a jak řešit problémy, pokud se vyskytnou (o tom pojednává osmá kapitola). Řeší se za pomoci čtyř kritérií – přijímat zraněné rodiny, doprovázet je, rozlišovat případ od případu a integrovat je, obnovovat. To znamená spolupracovat na oné obdivuhodné obnově stvoření, kterou Ježíš učinil vykopením. Je to tak srozumitelné? Když se zaměříme jenom na jednu část, nefunguje to. Při četbě *Amoris laetitia* všichni nalistují rovnou osmou kapitolu, ale to nelze – je nutné číst vše od začátku do konce. Co je ústředním tématem? To záleží na každém člověku. Pro mne osobně je jádrem a středem *Amoris laetitia* čtvrtá kapitola, která je náplní na celý život. Je však nutné číst dokument celý, znovu jej celý pročítat a diskutovat o něm – to vše tvoří celek. Mluví se v něm o hříchu a zlomu, ale také o milosrdenství, vykopení, péči. Vyjádřil jsem se srozumitelně?“

Za deník *National Catholic Reporter* kladl otázku **Joshua Mcelwee**.

Ve včerejší promluvě v Gruzii jste – stejně jako v mnoha dalších zemích – mluvil o teorii genderu. Řekl jste, že je to velký nepřítel, ohrožující manželství. Chtěl bych se ale zeptat: Co byste řekl člověku, který léta trpí svou sexualitou, vnímá, že je tu biologický problém a že jeho fyzický vzhled neodpovídá tomu, co on anebo ona považuje za svou pohlavní identitu? Jak byste jako pastýř a služebník církve doprovázel tyto lidi?

4. Gender a změna pohlaví

Papež František: „Tak především – ve své kněžském a biskupském životě – a také jako papež – jsem doprovázel lidi s homosexuálními tendencemi a praxí. Doprovázel jsem je, přiváděl k Pánu, a i když někteří nemohou, vedl jsem je a nikdy nikoho neopustil. To berte za daný fakt. Lidi je třeba doprovázet tak, jako to činil Ježíš. Když nějaký člověk v této situaci předstoupí před Ježíše, Ježíš mu určitě neřekne: „Jdi pryč, jsi homosexuál!“ Nikoli. Zmínil jsem se o ničemnosti, kterou je dnešní indoktrinace genderovou teorií. Jeden francouzský tatínek mi vyprávěl, jak se u stolu bavili s dětmi. Je to katolík, manželka i děti jsou katolíci – sice poněkud povrchní, ale katolíci – a tatínek se zeptal desetiletého syna, co z něj bude, až vyroste. „Holčička“, zněla odpověď. Onen otec pak zjistil, že v učebnicích jeho dětí se vyučuje teorie genderu, což je proti přirozenosti. Něco jiného je, pokud člověk má tyto sklony, které mohou vyústit ve změnu pohlaví. A něco jiného je vyučovat v tomto směru ve školách, aby postupně docházelo ke změně mentality. Něčemu takovému říkám „ideologické kolonizace“. Vloni jsem dostal dopis od jednoho Španěla, který mi vyprávěl svůj příběh z dětství a mládí. Byl holčičkou a potom dívkou, ale velmi trpěl, protože se cítil jako muž, i když fyzicky byl ženou. Když mu bylo dvaadvacet let, řekl mamince, že podstoupí chirurgický zákrok a podobně. Maminka ho požádala, aby to nedělal za jejího života. Byla už velmi stará a zanedlouho zemřela. Tento muž podstoupil zákrok a dnes pracuje jako úředník ministerstva v jednom španělském městě. Dostavil se za biskupem, který mu velmi pomohl. Byl to schopný biskup, který – v uvozovkách – plýtvá časem, aby doprovázel tohoto člověka. Pisatel dopisu pak změnil občanskou totožnost, oženil se a napsal mi, že by pro něj bylo útěchou, kdyby za mnou mohli přijet spolu s manželkou. Přijal jsem je a byli moc rádi. Vyprávěl mi, že ve čtvrti, kde dříve bydlel, byl jeden starý, osmdesátiletý kněz, bývalý farář, který odešel z farnosti a vypomáhal u sester. A pak tam byl mladý farář. Když tohoto muže potkal, křičel na něj na chodníku: „Půjdeš do pekla!“ Když ale potkal starého faráře, říkal mu: „Odkdy už jsi nebyl u zpovědi? Ale jen pojď, vyzpovídám tě, a tak budeš moci jít k přijímání“. Rozumíte? Život je život a je třeba jej brát tak, jak přichází. Hřích je hřích. Sklony a hormonální nerovnováha působí mnoho problémů a je třeba dávat pozor, abychom neřekli: Vlastně je to všechno jedno, tak oslavujme. Ne, tak ne. V každém případě ale člověka přijmout, doprovázet ho, zabývat se jeho případem, rozlišovat a integrovat. Tak by dnes jednal Ježíš. Prosím vás, nepište hned: Papež dává posvěcení transsexuálům! Už vidím ty první stránky novin. Jsou nějaké pochybnosti o tom, co jsem řekl? Chtěl bych mluvit jasně. Je to morální problém. Je to problém. Je to lidský problém. A je třeba jej řešit, jak je to možné – a to vždy v Božím milosrdenství, v pravdě, s jakou jsme mluvili o manželství v kontextu četby celé *Amoris laetitia*, a vždy s otevřeným srdcem. Nezapomínejte na onen sloupek z Vézelay, který je moc krásný.“

Za list Italské biskupské konference, *Avvenire*, vystoupil novinář **Gianni Cardinale**:
Dvě otázky – jedna osobní, druhá veřejná. Osobní se pojí k mému příjmení – kdy oznámíte volbu nových kardinálů a jakými měřítky se bude řídit; druhá otázka je serióznější a mluví tu ze mne Ital – kdy se vydáte navštívit obyvatele postižené zemětřesením a čím se tato návštěva bude vyznačovat?

5. Volba nových kardinálů a návštěva italských krajů postižených zemětřesením

Papež František: „Co se týče druhé otázky, byla mi navržena trojice možných dat. První dvě si nepamatuji, třetí si pamatuji dobře – je to první adventní neděle. Ohlásil jsem, že datum vyberu po návratu z cesty. Cestu podniknu sám, soukromě, jako kněz, biskup, papež. Ale sám – tak se tam chci vydat a být nablízku lidem, ale ještě nevím, jak. Co se týče kardinálů – kritéria jsou stejná jako při předchozích dvou konzistořích. Jmenuji je tak trochu všude, protože církev je v celém světě. Ano, možná se ještě zamyslím nad jmény, ale pravděpodobně budou tři z jednoho světadílu, dva nebo jeden z jiného, jeden z jedné země, druhý z jiné, nevím...Seznam je dlouhý a míst pouze 13. Je třeba myslet na to, aby se vytvářela rovnováha. Rád bych, aby se na kardinálském sboru projevovala univerzalita církve – tedy nejenom evropského centra, ale všech pěti světadílu. Datum konzistoře ještě nebylo

stanoveno, může to být konec roku, anebo začátek příštího. Na konci roku se uzavírá Svatý rok, co by se ale dalo vyřešit. Anebo na začátku příštího roku, což je pravděpodobnější.“

6. O cestě do Fatimy

Aura Miguel z portugalského *Radia Renascença*:

Dobrý večer, Svatý otče. Můj dotaz se týká plánů vašich cest mimo Itálii. V těchto dnech jste už řekl Argentincům, že vaše plány jsou velmi intenzivní a zmínil jste Afriku a Asii. Můžete nám říci o jaké zemi se jedná? Je tady také jeden náš kolega z Kolumbie, který vás očekává ve své vlasti a já samozřejmě v Portugalsku. Jak bude vaše cesta do Portugalska konkrétně vypadat? Navštívíte Lisabon a Fatimu?

Papež František: „Do Portugalska určitě pojedou – alespoň k dnešnímu dni to mohu říci – a pojedou pouze do Fatimy. Tolik je dnes zřejmé. Proč? Je tu totiž jeden problém. Během Svatého roku byly přerušeny návštěvy *ad limina*. Z toho plyne, že příští rok musím zvládnout tyto návštěvy z letošního i příštího roku. Pro cesty zbývá málo místa. Do Portugalska ovšem pojedou. Téměř jistá je také Indie a Bangladéš. Pokud jde o Afriku, místo není ještě přesně určeno, všechno záleží na datu a na klimatu, protože jedna věc je cestovat do severozápadní Afriky a něco zcela jiného do jihozápadní. Záleží to také na politické situaci, na válkách apod. O možnosti navštívit Afriku se tedy hovoří. Co se Ameriky týče, už jsem řekl, že bych se tam chtěl vypravit, až se podaří završit mírový proces – a pokud zvítězí v referendu. Až bude všechno natolik jisté, že kroky zpět nebudou možné, včetně podpory mezinárodní komunity – zkrátka až bude všechno zakončeno. Pokud tomu tak bude, mohu se vydat na cestu. Je-li situace nejistá (nikoliv)... Všechno ovšem záleží na tom, jak se vysloví lid. Lid je suverénní. My jsme uvykli hledět více na demokratické formy (než) na suverenitu národa, tyto dvě věci však musejí jít ruku v ruce. Například na některých kontinentech se objevil zvyk, že když vláda končí druhý mandát, usiluje o změnu konstituce, která by jí umožnila třetí. A tomu se říká přeceňování tzv. demokracie na úkor svrchovanosti národa, kterou zaručuje konstituce. Všechno tedy odvisí od této věci. O mírovém procesu se rozhodne dnes – částečně. Hlas lidu je svrchovaný. Mám zato, že by se mělo udělat to, co řekne lid.“

Návštěva Fatimy tedy bude 12. a 13. dne v měsíci?

Papež František: „Zatím se mluví o 13. Snad, nevím přesně...!“

7. Plánované papežské cesty a beatifikace otce Hamela

Jean-Marie Guénois z francouzského deníku „Le Figaro“:

Ještě k otázce plánovaných cest. Proč jste ve své odpovědi nezmínil Čínu? A jaké jsou důvody k tomu, proč byste vy, jako papež, nemohl mít letenku do Pekingu? Jsou to důvody uvnitř čínské církve? Problémy mezi čínskou církví a čínskou vládou nebo problémy mezi Vatikánem a čínskou vládou? A ještě, když dovolíte, druhá otázka: proč před několika hodinami mons. Lebrun, arcibiskup s Rouen, oznámil, že jste autorizoval začátek beatifikačního procesu otce Hamela bez ohledu na pravidlo pětileté lhůty. Proč jste takto rozhodl? Děkuji.

Papež František: „K naposled řečenému: mluvil jsem s kardinálem Amatem, prozkoumáme záležitost a definitivní zprávu podá on. Úmyslem však je postupovat v této linii, podniknout nezbytná zkoumání, a pak se uvidí, zda k tomu jsou důvody.“

Ohlásil jste tedy otevření beatifikačního procesu?

Papež František: „Ne, protože k zahájení procesu je nutné shromáždit svědectví a nenechat si je uniknout - a to je velice důležité. Je potřeba zaznamenat bezprostřední svědectví o tom, co lidé viděli. Časem může někdo umřít, jiný zapomene. Latinsky se říká: *ne perdeat probationem* (ať se nepřijde o důkazy).“

Pokud jde o Čínu: znáte dobře dějiny Číny a církve. Na jedné straně vlastenecká církev, na

druhé skrytá církev... Nicméně máme dobré vztahy, zkoumáme možnosti, hovoříme, byly zřízeny pracovní komise. Já jsem optimista! Vatikánská muzea, mám za to, že právě nyní – uspořádala v Číně výstavu a Číňané připraví svoji ve Vatikánu. Mnoho profesorů chodí učit na čínské univerzity, mnoho řeholnic a kněží může v Číně dobře pracovat.... Pokud jde o vztahy mezi Vatikánem a Čínou, je nutné upevnit vztahy - a o tom se pozvolna také mluví... Nicméně, věci, které postupují pomalu, postupují vždycky dobře. Uspěchané věci nepostupují dobře. Čínský lid má moji nejvyšší úctu. Nedávno například, proběhlo v Akademii věd dvoudenní sympóziu o encyklice *Laudato si'*, zúčastnila se ho také delegace čínského prezidenta. A čínský prezident mi zaslal dárek... vztahy mezi námi jsou dobré..."

A cesta do Číny?

Papež František: „Rád bych, ale myslím, že ještě ne..."

8. O kandidátech Nobelovy ceny míru

Juan Vincente Boo ze španělského deníku ABC:

Dne 7. října má být ohlášen laureát Nobelovy ceny míru. Nominací je víc než 300, mezi nimi například obyvatelé Lesbu, za to, co udělali ve prospěch uprchlíků; Bílé přílby ze Sýrie, totiž dobrovolníci, kteří vytažují lidi z ruin po bombardování - už jich zachránili 60 tisíc a 132 z nich při těchto operacích přišlo o život... nebo také prezident Santos z Kolumbie a plukovník „Timošenko“ z FARC, kteří podepsali mírovou dohodu. A mnozí další. Kdo je vaším favoritem, jací lidé nebo organizace si podle vás zaslouží ocenění za úsilí o mír?

Papež František: „Existuje mnoho lidí, kteří žijí pro válku, angažují se v obchodě se zbraněmi, zabíjejí. Mnoho je takových. Ale je také mnoho lidí, kteří pracují pro mír, velice mnoho. Nevím, koho bych vybral mezi těmito lidmi, kteří dnes pracují pro mír. Je to velmi obtížné. Vy jste některé vyjmenoval, ale je jich víc. Kolem udělování Nobelovy ceny míru je vždycky rozvířená atmosféra. Já bych si přál, ponecháme-li stranou Nobelovu cenu míru, aby na mezinárodní úrovni existovala připomínka, uznání, deklarace o dětech, postižených, nezletilých a civilistech, kteří umírají při bombardování. Myslím, že je to hřích! Hřích proti Ježíši Kristu, protože těla těchto dětí, nemocných lidí i bezbranných starců jsou Kristovým tělem. Bylo by zapotřebí, aby lidstvo něco řeklo k těmto obětem válek. O těch, kdo se přičiňují o mír, Ježíš řekl, že jsou blahoslavení, v Blahoslavenstvích mluví o „tvůrcích pokoje“. Pokud jde ale o oběti válek, musíme něco říci, vzít je na vědomí... Když shodí bombu na dětskou nemocnici a třicet, čtyřicet jich zemře, nebo na školu – a to jsou tragédie naší doby.“

9. O kandidátech prezidentských voleb v USA

John Jeremiah Sullivan z New York Times Magazine:

Svatý otče, jak víte, ve Spojených státech se schyluje ke konci dlouhé – a velmi ošklivé – prezidentské kampaně, které se dostává pozornosti na celém světě. Mnoho amerických katolíků a svědomitých lidí má problém, koho zvolit mezi dvěma kandidáty, z nichž jeden se vzdaluje některým aspektům učení církve...

Papež František: „Nerozuměl jsem, oba dva...?“

Greg Burke: *Oba dva kandidáti se rozcházejí s učením církve.*

John Jeremiah Sullivan: *... a druhý z nich je autorem prohlášení, která degradují přistěhovalce a náboženské menšiny. Jak byste poradil věřícím v Americe? Čím se mají řídit, příští měsíc až půjdou k volbám?*

Papež František: „Vy mi ve své otázce popisujete obtíže volby, protože podle vás jsou nesnáze jak s jedním tak i s druhým kandidátem. Já nikdy nekomentuji volební kampaně. Národ je suverénní a chci tedy pouze dodat, ať si dobře prostuduje, co se nabízí, modlí se a

zvolí podle svého svědomí! Ale pojdme pryč od této věci a představme si fiktivní situaci – protože nechci mluvit o tomto konkrétním problému. Když se stane, že v nějaké zemi jsou dva, tři nebo čtyři kandidáti, kteří nejsou uspokojiví pro všechny, znamená to, že politický život v oné zemi je patrně příliš politizovaný, avšak nedostává se mu velké politické kultury. Některé země – mám teď na mysli Latinskou Ameriku – jsou příliš politizované, ale chybí jim politická kultura, přiklánějí se k té či oné straně, ale pouze intuitivně bez jasných představ o základních otázkách a předkládaných plánech.“

10. O nenaplněném testamentu Jana Pavla II. a papežově vytrvalosti v podávání rukou

Caroline Pigozzi, francouzská vatikanistka: *Zatím jsem neměla příležitost položit vám tuto otázku: podle vás je (zachování) svědectví pro dějiny důležitější než papežský testament? Vysvětlím, o co mi jde: papež Wojtyla si ve své závěti přál, aby mnoho dokumentů a dopisů bylo spáleno. Ty se pak ale objevily v jedné knize. Znamená to, že papežova vůle nebyla respektována? Ráda bych věděla, co si o tom myslíte.*

Druhá – snadnější – otázka: ráda bych věděla, jakým zázrakem dokážete stisknout ruku každý týden tisícům lidí, a nemáte z toho zánět šlach. Jak to děláte? (Papež se směje). Prezident Chirac si kvůli tomu bral náplasti...

Papež František: „Opravdu?“

Caroline Pigozzi: *Ano...*

Papež František: „Já zatím šlachy necítím... A k první otázce: říkáte, že papež si přál spálit dokumenty a dopisy... ale to je právo každého muže a každé ženy, má právo to udělat dřív než zemře.“

Caroline Pigozzi: *Ale v případě papeže Wojtyly to nebylo respektováno... vyšla kniha...*

Papež František: „Kdo toto nerespektoval, patrně se provinil. Nevím, nejsem o tom dobře obeznámen. Když někdo řekne: „Toto se má zničit“, je to kvůli něčemu konkrétnímu. Možná ale existuje kopie na nějakém jiném místě a on to nevěděl... V každém případě, je právem každého člověka napsat testament podle své vůle.“

Caroline Pigozzi: *Platí to i u papeže – ale jeho závěť nebyla respektována...*

Papež František: „Závěť mnoha lidí nebyla respektována...“

Caroline Pigozzi: *Ale papež je důležitější.*

Papež František: „Ne. Papež je ubohý hříšník, jako ostatní... Děkuji.“

11. O papežských cestách na periferie

Greg Burke: *Papež oznámil, že je prostor ještě na jednu otázku, ale na mém seznamu už nikdo nefiguruje... Chtěl bych nicméně říci, že dnes odpověděl na jeden dotaz ohledně toho, proč podniká cesty na místa, kde je katolíků velice málo - a nám se odpověď moc líbila. Ani my si nemyslíme, že by šlo o ztrátu času: organizujeme tyto krátké, ale intenzivní cesty. Nicméně, pokud byste si přál cestu dlouhou a odpočinkovou - i to je možné....*

Papež František: „Na to se mě ptali po cestě do Albánie: „Proč jste si vybral Albánii za cíl své první cesty po Evropě? Zemi, která není v Evropské unii?“ Pak jsem jel do Sarajeva, do Bosny Hercegoviny, která také není v Evropské unii. První země Evropské unie, kterou jsem navštívil, bylo Řecko, Ostrov Lesbos. To bylo první. Ptáte se, proč cestuji do těchto zemí? Z těchto tří kavkazských zemí přijeli tři prezidenti do Vatikánu, aby mě pozvali – a učinili tak

důrazně. Každý z těchto tří má jiný náboženský postoj: Arméni jsou hrdí – a nechci je při tom urazit – jsou hrdí na arménskou identitu, mají za sebou velkou historii a jsou křesťané, ovšem z velké většiny jsou apoštolští křesťané, katolických a evangelických křesťanů je tam málo. Gruzie je křesťanská země, naprosto křesťanská, ale pravoslavná. Katolíků je málo, tvoří malou skupinku, většina je pravoslavná. Zato Ázerbájdžán je země z 96-98% muslimská. Nevím kolik má obyvatel – řekl jsem dva miliony, ale myslím že jich bude asi dvacet, ne?“

(asi deset...)

Papež František: „... asi deset. Z těchto zhruba deseti milionů je katolíků maximálně 600, malinko. Proč tam tedy jezdím? Kvůli katolíků, abych přicházel na periferii katolického společenství, které je periferní, maličké. Dnes jsem při mši řekl, že mi připomíná periferní jeruzalémskou komunitu, zavřenou ve Večeřadle, očekávající Ducha svatého, očekávající příležitost růst, vyjít ven... Je to malá komunita, ale není pronásledovaná, protože v Ázerbájdžánu je velká náboženská úcta a velká náboženská svoboda. To je pravda a mluvil jsem o tom ve svém projevu. Tyto tři země jsou rovněž periferní, podobně jako Albánie nebo Bosna Hercegovina... Už jsem vám říkal, že skutečnost lze lépe pochopit a lépe uvidět z periferie než z centra. A právě proto volím tyto cesty. To nicméně nic nemění na možnosti vydat se do velké země jako je Portugalsko či Francie... Uvidíme. Mnohokrát děkuji za vaši práci. Teď si trochu odpočiňte. Přeji dobrou chuť k večeři. Děkuji. A modlete se za mne!“

Kázání z Domu sv. Marty

6.10.2016

Pochopení Zákona je darem Ducha svatého

Vatikán. Právě učení nespočívá v rigidním lpění na ideologické podmanivosti Zákona, nýbrž ve zjevení Boha, který se dává tomu, kdo je otevřen Duchu svatému – kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty.

Dnešní liturgická čtení mluví o Duchu svatém, „velkém Otcově daru“ (srov. Lk 11,5-13), který – jak řekl papež – je „silou umožňující církvi jít odvážně až na konec světa. Duch je protagonistou církevního putování. Bez Něho vládne uzavřenost a strach.“

Petrův nástupce popsal celkem tři postoje k Duchu svatému. První vyplývá z výčitky, kterou svatý Pavel činí Galaťanům (3,1-5), kteří si myslí, že se jim dostává Ducha za konání skutků Zákona a nikoli za víru v Ježíše Krista. „Stali se rigidními, řekl papež. Jsou to titíž lidé, kteří odporovali Ježíšovi a které Pán označoval za pokrytce.“

„Toto lpění na Zákoně působí ignoranci Ducha svatého. Nedovolí, aby síla Kristova vykoupění šla kupředu v Duchu svatém. Tato ignorance vidí pouze Zákon. Je pravdou, že existují příkázání a my se jich máme držet. Vždycky však z milosti velkého daru, který nám dal Otec a Jeho Syn; daru Ducha svatého. Takto lze chápat Zákon, nikoli redukováním Ducha i Syna na Zákon. Právě s tím měli tyto lidé problém, ignorovali totiž Ducha svatého a neuměli jít vpřed. Byli uzavřeni v předpisech: toto se musí a tamto se musí... Také nám se může občas stát, že podlehneme tomuto pokušení.“

Učitelé Zákona „podmaňují idejemi“ – pokračoval papež.

„Ideologie podmaňují a svatý Pavel tady říká: »Vy pošetili Galaťané! Kdo vás to uhranul?« Ti kdo hlásají ideologie, v nichž je všechno správně! Podmaňují si tím, že je všechno jasné! Pohled však, že Boží zjevení není tak docela jasné. Boží zjevení se každý den objevuje víc a víc, neustále pokračuje. Je jasné? Ano! Naprosto jasné! Je to Bůh, ale my Jej máme objevovat cestou. A ti, kdo si myslí, že mají veškerou pravdu v rukou, nejsou pouhými ignoranty, Pavel je označuje za pošetilce, kteří se nechali uhranout.“

Druhým postojem, na který papež poukázal, je „zarmucování Ducha svatého“, k čemuž dochází, „když nepřijímáme Jeho vnuknutí a nenecháme se Jím vést v křesťanském životě,

když nedovolíme, aby nás Duch oslovil nikoli teologií Zákona, nýbrž svobodou ohledně toho, co máme dělat. Tak se stáváme vlažnými - vysvětlil - a upadáme do křesťanské průměrnosti, poněvadž Duch svatý v nás nemůže konat velké věci."

A nakonec třetí postoj. Ten spočívá v tom, že se „otevřeme Duchu svatému a dovolíme, aby nás vedl vpřed. A to je to, co dělali apoštolové: odvaha Letnic. Ztratili strach a otevřeli se Duchu svatému. Pro porozumění a přijetí Ježíšových slov – řekl papež – je nezbytné otevřít se síle Ducha svatého. A když se nějaký muž či nějaká žena otevře Duchu svatému je jako plachetnice, která se nechá hnát vpřed a už se nezastaví. Je však třeba se modlit, abychom se Duchu svatému otevřeli."

„Můžeme si během dneška klást tyto otázky: Neignoruji Ducha svatého? Mám za to, že když jdu v neděli na mši a konám to i tamto, že to stačí? Není můj život polovičatý a vlažný? Nezarmucuji Ducha svatého, když nedovoluji, aby mne Jeho síla vedla vpřed, a neotevírám se? Anebo je můj život ustavičnou modlitbou za otevření Duchu svatému, aby mne vedl vpřed v radosti evangelia a dával mi chápat Ježíšovo pravé učení, které nepodmaňuje a nepůsobí pošetilost? A dává nám chápat, kde je naše slabost, která Jej zarmucuje; vede nás vpřed a druhým přináší Ježíšovo jméno, když učí cestě spásy. Kéž nás Pán obdaří touto milostí, abychom se otevřeli Duchu svatému a nestali se pošetilými, uhranutými lidmi, kteří zarmucují Ducha.“

Končil papež František dnešní ranní kázání v kapli Domu sv. Marty.

6.10.2016

Kdo v Aleppu bojuje a proti komu? - odpovídá tamní biskup Tobji

Sýrie. Aleppo trpí – tuto častokrát opakovanou informaci, která nám už možná zevšedněla, opětovně připomíná maronitský biskup syrského města, **mons. Joseph Tobji**. V těchto dnech se v Římě účastnil kurzu pro nově jmenované biskupy.

„Lidé prakticky žijí v sousedství smrti – nikdy nevědí, kdy je zasáhne raketa, kulka nebo dělový projektil. Mluvím o obou částech města – Aleppo je totiž rozdělené na dvě části, jako novodobý Berlín. Východní část kontrolují teroristé, zatímco západní má pod kontrolou syrská vláda. Většina obyvatelstva – půl druhého milionu obyvatel, včetně nás křesťanů, žije v západní části, kdežto na druhé straně zůstalo 250 až 300 tisíc lidí. Největší cenu za bombardování platí civilisté, ačkoli většina jich z východní části před těmi fanatiky utekla. V těchto dnech byla ostřelována státní univerzita, kde zemřelo hodně studentů a dalších lidí. Byl zasažen jeden z arménsko-katolických kostelů, zatímco my, maronité, už nemáme ani jeden kostel. Nedostatek bezpečí nám nahání hrůzu.“

Kdo v Aleppu bojuje a proti komu?

„Vy na Západě mluvíte o „povstalcích“, ale pro nás, kteří v západní části Aleppa kvůli jejich ostřelování umíráme, to jsou teroristi. Každý den pohřbíváme nejméně deset lidí. Západ vůbec velmi podivně vnímá tuto „umírněnou opozici“. To nejsou pokojní manifestanti na náměstích, ale lidé, kteří střílejí do nevinných civilistů, ať už se hlásí k tzv. Islámskému státu, al Nusra a tak dále. Mají tisíce názvů, ale tutéž ideologii – krajní fanatismus, který odmítá kohokoli jiného a chce nastolit impérium, kalifát, a to výlučný – buď my, anebo nic. Většina našich syrských muslimů – sunnitů i šíitů, se s touto ideologií neztotožňuje, je jim cizí. Jako Syřan zcela jasně vidím, že tato válka byla naplánována mnohem dříve, než v roce 2011, kdy vypukla. Velké mocnosti mají Sýrii na mušce a chtějí si ji rozdělit jako dort. Tato válka slouží západním ekonomickým cílům. Sýrie musí být považována za svrchovanou zemi, stejně jako všechny jiné. Nejsme hračkou v rukou mocných, ani šachové figurky, kterými se po libosti hýbe.“

Jak nyní vypadá mezináboženská spolupráce?

„Spolu s dalšími aleppskými biskupy se setkáváme s imámy a muftími a dokážeme se shodnout v otázkách míru, člověka, blahobytu pro obyvatele. Také oni tuto ideologii odmítají. Někdy při setkáních mládeže anebo farníků pozveme nějakého šejka a jindy zase jdeme k nim. Dobře se známe.“

Setkal jste se s papežem Františkem – vyprávěl jste mu o Sýrii?

„Na konci kurzu pro nové biskupy jsme se po papežské audienci postavili do řady, abychom ho osobně pozdravili (foto). Měl jsem s sebou dva symbolické dárky od mladých Aleppanů, kteří nemohli jet na Světové setkání mládeže do Krakova, ale uspořádali setkání mladých na místní úrovni. Předal jsem papeži syrskou vlajku, kterou podepsalo tisíc účastníků setkání, a fotoalbum s portréty mladých lidí, kteří zemřeli jako mladí mučedníci své země. Papež obracel jednotlivé listy a začal slzet a potom téměř plakat. Plakal jsem také já i kardinál, který stál vedle nás. Nic jsme neřekli. Papež mne silně objal – a to velké objetí nepatřilo mně, ale všem mladým, všem Syřanům. Když papež mluví o naší zemi a říká „má milovaná Sýrie“, vnímáme to jako nesmírnou útěchu. Víme, že se za nás modlí, že nejsme sami.“

Neustávejte v modlitbě za Sýrii, požádal na závěr naše posluchače aleppský maronitský biskup Joseph Tobji.

7.10.2016

Kardinál Sarah: reforma reformy přijde

Vatikán. Reforma liturgické reformy nastane, i kdyby se při tom mělo skřípět zubama, protože na ní záleží budoucnost církve – říká kardinál Robert Sarah, prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Podle jeho přesvědčení je dnes liturgie nemocná, neuvádí člověka do Božího tajemství, byla připravena o posvátný charakter. Ochuzován je tím především lid Boží, obyčejní lidé, kterým se bere možnost vstupovat do společenství s Bohem. Je naléhavě potřebné vrátit liturgii její krásu a posvátnost, objevit její Božský původ – zdůrazňuje šéf vatikánské kongregace.

Kardinál Sarah rozvádí obšírně tyto úvahy v knižním rozhovoru, který v těchto dnech vyšel ve Francii a v příštích měsících bude přeložen do dalších jazyků. Kniha nese titul „La Force du silence, tedy Síla ticha. Právě na tento aspekt liturgie se africký kardinál zaměřuje nejvíce, vycházejí z trefné diagnózy kardinála Danneelse, který už před mnoha lety konstatoval, že západní liturgie se stala „příliš upovídaná“. Kardinál Sarah proto poukazuje na význam tiché adorace v liturgii v rámci eucharistické modlitby. Nežůstává však pouze při tom.

Jeho reflexe nad krizí liturgie západní církve má široký historický rámeček. Připomíná zhoubnou desakralizaci křesťanství, kterou před několika desetiletími provedli vlivní teologové a další muži církve. Domnívali se totiž, že kvůli vtělení Božího syna kategorie posvátna ztratila důvod k existenci. V důsledku toho „byla shozena také zbožnost, včetně slova samotného. Odstranili ji liturgici, kteří ji nazvali bigotností. Lid mezitím musel snášet jejich liturgické experimenty, zatímco různé spontánní formy zbožnosti a adorace byly odstraněny,“ vzpomíná kardinál Sarah. Dopad těchto změn je velice závažný. „Cit pro tajemství totiž vymizel následkem změn, neustálých úprav zaváděných libovolným a individuálním způsobem, které nás měly okouzlit světskou mentalitou, poznamenanou hříchem, zesvětštěním, relativizací a odmítnutím Boha,“ říká prefekt Kongregace pro liturgii a svátosti.

Ve svých poukazech na nutnost liturgické obnovy, guinejský kardinál nepolemizuje s učením koncilu. Právě naopak: „Přišel čas – říká – abychom se učili od Koncilu, místo toho, abychom si jím sloužili k hájení kreativity podle vlastního gusta.“ Podle jeho mínění se mnoho postojů v současné liturgii zpronevěřuje hlubokým záměrům Koncilu.

Ve své knížce se kardinál Sarah opakovaně odvolává k záměrům posledních papežů: Pavla VI., Jana Pavla II., Benedikta XVI. a rovněž Františka, protože právě on mu svěřil úkol pokračovat v reformním díle započatém papežem Benediktem. Kardinál Sarah se odvolává na Františkovu autoritu zejména v pasážích, kde popisuje situaci prostých lidí, kteří se stali obětí arogance těch, kdo se považují za „osvícené“, a byli ochuzeni o přístup k tajemství Boha. Připomíná také opakovaná napomenutí současného papeže, který doporučuje kněžím, aby nevystupovali „jako herci“. „Často mám pocit, že katolický kult se změnil z adorace Boha na jakási vystoupení kněze a věřících,“ říká kardinál Sarah.

V právě vydané knize nepředstavuje hotový program reformy. Poukazuje prozatím na některé prvky, které považuje za nejdůležitější. Jedním z nich je návrat ticha do liturgie, která je „zvukovým závojem“ vyjevujícím tajemství. Nelze jej kodifikovat, neboť jde o duchovní postoj. Šéf vatikánské kongregace však mluví o zákazu dodatečných promluv a komentářů během eucharistie. Zvažuje možnost navrátit do jisté míry ticho do eucharistické modlitby. Pranýřuje kněze a biskupy, kteří nezachovávají mlčení a vážnost v sakristii a během procesí. Připomíná, že soustředění přeje odpovídající výběr liturgických zpěvů a zejména využívání gregoriánského chorálu, který vyrůstá z monastického ztišení a ke ztišení vede. Jako prefekt kongregace potvrzuje, že misál dovoluje sloužit liturgii ad Orientem, protože jde o apoštolskou tradici. Doporučuje dokonce, aby se v každé farnosti pravidelně sloužilo podle této orientace, a připomíná, že tam, kde to není z praktických důvodů možné, má na oltáři stát dobře viditelný kříž, který bude orientačním bodem pro všechny. Dodává rovněž, že kněží, kteří slouží eucharistii obráceni stejným směrem jako věřící, se chovají jinak. „Jsou v menším pokušení vystupovat jako v divadelním představení, jako herci,“ zdůrazňuje kardinál Sarah.

9.10.2016

Papež: Jsme ochotni přijímat Boží dary anebo se uzavírat do jistot svých projektů

Vatikán. Tato říjnová neděle - v pořadí osmadvacátá liturgického mezidobí - připadla v kalendáři Svatého roku Milosrdenství mariánské úctě. Na Svatopetrské náměstí přišlo dnes dopoledne 40 tisíc lidí, aby se účastnili mše svaté, kterou zde jako vyvrcholení pouti mariánských ctitelů, sdružení a hnutí sloužil papež František.

Ve své homilii Petrův nástupce hovořil o umění děkovat, jak ve vztazích mezi lidmi, tak především ve vztahu člověka k Bohu. Liturgická čtení této neděle ze Starého i Nového zákona kladou za vzor postoje vděčnosti dva muže uzdravené z malomocenství: Námana a Samaritána. Papež František v tomto kontextu mimo jiné řekl:

„V tento den Svatého roku je nám představen vzor, výjimečný vzor, ke kterému máme hledět: Maria, naše Matka, která po přijetí andělského zvěstování dává ze svého srdce vytrysknout zpěvu chval a díkůvzdání Bohu: „Velebí má duše Hospodina...“ Prosme Matku Boží, aby nám pomáhala chápat, že všechno je Boží dar, a umět děkovat. Potom bude naše radost úplná. Pouze ten, kdo dovede děkovat, zakouší plnost radosti.

...
Mariino srdce - víc než každé jiné - je pokorné a schopné přijímat Boží dary. A Bůh, aby se stal člověkem, si zvolil právě ji, obyčejnou nazaretskou dívku, která nepřebývala v palácích moci a bohatství a nepodnikla nic mimořádného. Prospěje nám, budeme-li se ptát, zda jsme ochotni přijímat Boží dary anebo se raději uzavírat do materiálních jistot, do intelektuálních jistot a do jistot svých projektů.

Je příznačné, že Náman a Samaritán jsou oba cizinci. Kolik cizinců, patřících i k jiným náboženstvím, jsou nám příkladem v hodnotách, které nezřídka zapomínáme nebo přezíráme! Ten kdo žije vedle nás, možná pohrdaný a marginalizovaný, protože je cizinec, nás může učit kráčet cestou, kterou chce Pán. Také Matka Boží spolu se svým ženichem Josefem zakusili, co znamená být daleko od své země. I Ona byla dlouhou dobu cizinkou v Egyptě, daleko od příbuzných a přátel. Její víra nicméně dokázala tyto obtíže přemoci. Držme se pevně této

jednoduché víry svaté Matky Boží. Prosme Ji, abychom se uměli stále vracet k Ježíši a projevovat Mu svoji vděčnost za četná dobra Jeho milosrdenství.“

Po závěrečné mešní modlitbě, přibližně v poledne, tedy v čase pravidelné mariánské modlitby Anděl Páně, obrátil papež František pozornost ze Svatopetrského náměstí k událostem na Haiti:

*„Drazí bratři a sestry,
S bolestí jsem přijal zprávu o vážných důsledcích uragánu, který v uplynulých dnech postihl Karibik a zvláště Haiti, kde zanechal četné oběti a množství lidí bez střechy nad hlavou, jakož i obrovské materiální škody. Ujišťuji tamější obyvatele svojí blízkostí a doufám ve smysl pro solidaritu mezinárodního společenství, katolických institucí a lidí dobré vůle. Spojte se se mnou v modlitbě za tyto tak tvrdě zkoušené bratry a sestry.“*

Potom Svätý otec připomněl včerejší beatifikaci čtyřech mučedníků z dob pronásledování církve ve Španělsku z třicátých let minulého století:

„Včera byli v Oviedu beatifikováni kněz Gennaro Fueyo Castañon a tři věřící laici. Chvalme Pána za tyto hrdinské svědky víry, připočtené k šiku mučedníků, kteří dali svůj život v Kristově jménu.“

A nakonec se Petrův nástupce obrátil přímo k účastníkům nedělní bohoslužby:

„Co nejsrdečněji zdravím vás, drazí poutníci, kteří jste se účastnili tohoto mariánského Jubilea. Děkuji za vaši účast! Spolu s vámi bych rád zopakoval slova, která pronesl svätý Jan Pavel II. 8. října roku 2000 v jubilejní modlitbě zasvěcení Panně Marii: „Matko, chceme ti svěřit budoucnost, která nás očekává. Lidstvo může z tohoto světa učinit zahradu anebo jej obrátit v hromadu trosek.“ Kéž nám Panna Maria na tomto rozcestí pomůže zvolit život a přijmout i uskutečňovat evangelium Krista Spasitele.“

Potom následovala společná recitace mariánské modlitby Anděl Páně.

Kázání z Domu sv. Marty

11.10.2016

Vnitřní svoboda je darem Ježíšova vykoupění

Vatikán. Ježíš od nás chce, abychom prokazovali dobro, odmítali zdání a předstírání, že „něco“ konáme – řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty v den liturgické připomínky sv. Jana XXIII. Chápat náboženství jako líčidlo je pomýlené, varoval papež a zdůraznil, že Pánova cesta je cestou pokory.

Křesťanská svoboda přichází od Ježíše, „nikoli z našich skutků“, zahájil papež svoji promluvu myšlenkou z listu sv. Pavla Galaťanům (5,1-6), od něhož vzápětí přešel k dnešnímu evangeliu (Lk 11,37-41), ve kterém Ježíš vytýká farizeovi, že se soustřeďuje na vnější zdání a nikoli na podstatu víry. Tomuto učiteli Zákona, který se podívoval nad tím, že Ježíš nevykonal před jídlem rituální omytí rukou, Pán říká jasně:

„»Vy farizeové, vnějšek číše i talíře očišťujete, ale vaše nitro je plné loupeže a špatnosti«. Ježíš to v evangeliu opakuje často: Vaše nitro je špatné, nespravedlivé a nesvobodné. Jste otroky, protože jste nepřijali spravedlnost přicházející od Boha; spravedlnost, kterou nám dal Ježíš.“

„Na jiném místě v evangeliu Ježíš požaduje, abychom se modlili ve skrytu a bez předstírání. Ukazuje nám cestu pokory. „Ježíš má za to – uvažoval papež – že důležitá je svoboda, kterou dává vykoupění, láska a znovuzrození z Otce.“

„Vnitřní svoboda koná dobro ve skrytu a nevytrubuje to, protože cestou pravého náboženství je Ježíšova cesta: pokora, pokoření. A Ježíš – jak říká Pavel Filipanům (2,7-8) – ponížil sebe sama, zřekl se sám sebe. Je to jediná cesta, jak ze sebe odstraníme sobectví, žádostivost, pýchu, marnivost a mondénnost. Avšak ti, které Ježíš kárá, praktikují líčené náboženství: zdání, zevnějšek a předstírání. Ježíš používá k označení takovýchto lidí velmi silný obraz: »Jste obílenými hroby, zvenčí jsou pěkné, ale uvnitř je plno kostí a hniloby« (srov. Mt 23,27).“

„Ježíš nás volá a zve k pokornému prokazování dobra – pokračoval papež. Můžeš dělat dobro, jaké chceš, ale nejednáš-li pokorně, jak učí Ježíš, pak je takové dobro k ničemu, protože se rodí z tebe, z tvé sebejistoty a nikoli z Ježíšova vykoupení. Vykoupení přichází cestou pokory a pokoření, neboť bez pokoření nelze dosáhnout pokory. Pohledme na Ježíše pokořeného na kříži.“

„Prosme Pána, abychom na této cestě nepolevovali a neochabovali v odmítání onoho líčeného a zdánlivého náboženství, které předstírá, a prokazovali dobro mlčky a zdarma, jako jsme obdrželi svoji vnitřní svobodu zdarma. Pán ať opatruje vnitřní svobodu nás všech. Prosme o tuto milost.“

Končil papež František ranní kázání v Domě sv. Marty.

11.10.2016

Aleppský biskup Audo: kde je objektivní informace?

Sýrie. Světová média mluví o humanitární katastrofě ve východní části Aleppa, kde pokračují nálety syrské armády podporované Ruskem. Ve východní části města zůstává bližší neurčený počet lidí, patrně několik desítek tisíc, mezi nimiž působí tzv. povstalci. Jsou to nesourodé skupiny islamistických bojovníků, kteří používají jako živé štíty tamější civilisty, nezřídka i vlastní manželky a děti, kterým nedovolí odejít do bezpečí. Nevládní organizace *Lékaři bez hranic* sice požaduje otevření humanitárních koridorů, ale neříkají, že syrská armáda takové koridory otevřela. Carlos Francisco, šéf *Lékařů bez hranic* v Sýrii, označuje situaci za neudržitelnou. Oblast je naprosto izolována a lidem chybí základní prostředky. Všech osm jejich zdravotnických struktur je přeplněno.

Politické napětí graduje. Americký státní sekretář John Kerry mluví o stáhnutí Ruska a syrské vlády za údajné válečné zločiny v Aleppu. Prezident Holland vyhrožuje, že se nesetká s prezidentem Putinem, který má 19. října navštívit Paříž. Moskva mluví o teroristických činech v Sýrii a na žádost syrské vlády přivádí vojenské posily.

O jednostranných informacích a situaci ve městě z Aleppa hovoří chaldejský biskup **Antoine Audo**:

„Nemohu mluvit o východní části, protože nemáme přímé zprávy. Přestože leží jen kilometr od nás, nemůžeme tam chodit. Co mohu potvrdit, že tato východní část města, kde jsou ozbrojené skupiny, jejichž počet ovšem není znám, je bombardována. Mnoho se o tom mluví, ale nikdo nemluví o nás, o západní části, kde žijí dva miliony Syřanů, včetně křesťanské menšiny, která doposud v Aleppu zůstala.“

Například včera jsem navštívil dvě chaldejské rodiny. Jedna přišla o otce a syna – při ostřelování na konci září. V druhé rodině, také ve čtvrti Midan, zasáhla bomba šestnáctiletou dívku, když stála na balkóně. Ještě žije, ale má velmi těžká zranění. Tyto strašlivé příběhy se opakují od rána do večera. Jsme bez proudu, bez vody – a nikdo o nás nemluví. Všechny informace se zaměřují na východní část, kde jsou zmíněné ozbrojené skupiny. Opravdu by mě zajímalo, kde je objektivní informace...“

V západní části města jsou tedy dva miliony lidí, kteří žijí v dramatické nouzi, a pak je tu východní část města, která je v rukou samozvaných ozbrojenců, je obležená a nedostane se do ní humanitární pomoc. Vy, jako syrská charita, tam nemáte přístup?

„Ne, není to možné! Je to příliš nebezpečné! Pracujeme v celé Sýrii, všude, kde je to možné. V místech ovládaných ozbrojenými skupinami to možné není. Zejména my jako křesťané, jako nezávislí tam nemůžeme – není to možné!“

Boje tedy pokračují v celém městě?

„Ano. Kdybyste nyní přišel na místo, kde právě jsem, zdálo by se vám všechno v pořádku. Nic není slyšet, všechno je normální. Nikdo ale neví, co se kdy stane. Jsou tady opuštěné bomby, které zabíjejí 40 – 50 lidí, tu v jedné čtvrti, tu v jiné. Chodíme po ulicích a napadá nás: „Kdo ví, možná právě teď natrefím na bombu“. Musíme být neustále ve střehu, přemýšlet jak a kudy jít.... Žijeme v neustálém ohrožení. A to vyvolává strašnou atmosféru strachu. Všichni křesťané, většina těch, kdo si to mohou dovolit, odcházejí pryč. V tom je naše velké utrpení!“

Říká v rozhovoru pro Vatikánský rozhlas syrský jezuita a arcibiskup chaldejského obřadu Antoine Audo z Aleppa.

12.10.2016

Papež: Ve světě napadeném virem lhostejnosti jsou skutky milosrdenství nejlepší protilék

Vatikán. Na Svatopetrské náměstí přišlo dnes ráno 40 tisíc lidí, aby se setkali s Petrovým nástupcem. Generální audience byla zahájena čtením z Matoušova evangelia (25, 31-36), které podává Ježíšova kritéria posledního soudu: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.“ Ve své katechezi mluvil papež František o skutcích tělesného a duchovního milosrdenství a mimo jiné řekl:

„V příštích katechezích se pozastavíme u těchto skutků, v nichž nám církev podává konkrétní způsob, jak žít milosrdenství. Během staletí je praktikovalo mnoho lidí, kteří tak vydali ryzí svědectví víry. Církev věrná svému Pánu ostatně chová přednostní lásku k těm nejslabším. Těmi, kdo potřebují naši pomoc, jsou často naši nejbližší. Nemusíme se pít po kdovíjakých dílech, která bychom mohli uskutečnit. Nejlépe je začít u těch nejjednodušších, která nám Pán ukazuje jako nejvíce naléhavá. Ve světě, který je bohužel napaden virem lhostejnosti, jsou skutky milosrdenství nejlepším protilékem. Vychovávají nás totiž, abychom byli pozorní k nejzákladnějším požadavkům našich „nejposlednějších bratří“ (Mt 25,40), v nichž je přítomen Ježíš. Vždycky je Ježíš přítomen tam, kde je někdo potřebný a kde se vyskytuje nějaká materiální či duchovní potřeba. Rozpoznávat Jeho tvář v tom, kdo je v nouzi, je opravdová výzva proti lhostejnosti. Umožňuje nám neustále bdít a vyhýbat se tomu, aby kolem nás přecházel Kristus, aniž bychom si Jej všimli. V mysli se vybavují slova svatého Augustina: „Timeo Iesum transeuntem“ (Serm., 88,14,13) – obávám se, že Pán půjde kolem a já Jej nepoznám, že přejde kolem v někom z oněch maličkých a já si nevšimnu, že je to Ježíš. Kladl jsem si otázku, proč se svatý Augustin obával kolemjdoucího Ježíše. Odpověď bohužel spočívá v našem chování. Nezřídka jsme totiž roztěkaní a lhostejní, a když kolem nás Pán přechází, nechopíme se příležitosti setkat se s Ním.“

V závěru generální audience papež znovu obrátil pozornost k Sýrii:

„Chci zdůraznit a vyslovit, že jsem nablízku všem obětem nelidského konfliktu v Sýrii. S naléhavostí znovu apeluji a vši svou silou snažně prosím zodpovědné činitele, aby bylo sjednáno okamžité příměří, které bude nastoleno a respektováno alespoň na dobu potřebnou

k evakuaci civilního obyvatelstva, zejména dětí, neustále ohrožovaných krvavým bombardováním.“

Křesťanská identita - to není jako fandění nějakému fotbalovému týmu

Vatikán. Křesťané ustavičně cítí, že potřebují odpuštění, a jdou vstříc setkání s Bohem – řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Konstatoval přitom, že dobrý křesťán spolehá na Boží požehnání v neustálé snaze konat dobro.

„Křesťán je požehnan od Boha Otce,“ začal papež František, který si vzal podnět z prvního čtení z listu sv. Pavla Efesanům (1,1-10). Vypočítal pak určité rysy tohoto požehnání a zdůraznil, že „křesťán je vyvolenou osobou. Bůh nás volá jednoho po druhém, nikoli jako nějakou nepřehlednou masu. Jsme vyvolení a očekávání Otcem.“

„Pomysleme na manžele, kteří čekají dítě. »Jaké bude? Jak se bude smát? A jak bude mluvit?« Odvažují se však říci, že také o nás, o každém z nás, Otec snil jako tatínek a maminka o dítěti, které čekají. A to ti dává obrovskou jistotu. Otec chtěl tebe, nikoli masu lidí. Chtěl tebe, tebe a tebe. Každého z nás. To je základ, báze našeho vztahu s Bohem. Mluvíme k Otcí, který nás má rád, vyvolil nás a vybral nám jméno.“

„Je možné – řekl dále papež – že leckterý křesťán nevnímá, že byl vyvolen Otcem. A příslušnost ke svému společenství vnímá jako „fanda nějakého fotbalového týmu. Fanda si totiž volí tým i svoji příslušnost k němu. Křesťán je však vyvolený a vysněný Bohem. A když to takto prožíváme, vnímáme v srdci velkou útěchu, nevnímáme opuštěnost, není nám řečeno »zaříd se, jak chceš«. Druhým rysem křesťanova požehnání je pocit obdrženého odpuštění. Muž či žena, kteří nevnímají, že jim bylo odpuštěno, nejsou plně křesťany.“

„Nám všem bylo odpuštěno za cenu Kristovy krve. Co mi bylo odpuštěno? Každý ať se upamatuje a připomene si špatnosti, kterých se dopustil; ne ty, kterých se dopustil přítel či soused, ale ty svoje. »Co jsem v životě spáchal zlého?« Pán to všechno odpustil. Jsem požehnan, jsem křesťán. První rys: jsem vyvolen, vysněn Bohem, nosím jméno, které mi vybral Bůh, jsem milován Bohem. Druhý rys: Bůh mi odpustil.“

Třetím křesťanským rysem – pokračoval papež – je „kráčet směrem k plnosti, k setkání s Kristem, který nás vykoupil.“

„Křesťán, který stojí na místě, je nepochopitelný. Křesťán má jít stále vpřed, musí jít. Nehybný křesťán je člověkem, který dostal hřivnu a ze strachu před životem, ze strachu, že ji ztratí, ze strachu před pánem, ze strachu nebo z pohodlnosti, hřivnu zakopal a nechal tam. Je klidný a svůj život žije, ale nejde vpřed. Křesťán je mužem na cestě, ženou na cestě, stále koná dobro, snaží se konat dobro a jít vpřed.“

Taková je křesťanská totožnost: „jsme požehnáni, protože se nám dostalo vyvolení a odpuštění a protože jsme na cestě. Nejsme anonymní, nejsme pyšní, takže bychom neměli potřebu odpuštění, a také nejsme nehybní. Kéž nás Pán provází milostí tohoto požehnání, které nám dal, tedy požehnáním naší křesťanské identity,“ zakončil papež dnešní ranní kázání v Domě sv. Marty.